

Sygn. akt IV CSK 583/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa "R." Spółki Akcyjnej w W.
poprzednio T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowo-
akcyjnej w K.
przeciwko M. R., P. W., T. B. i A. R
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 czerwca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego M. R.
od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 28 maja 2018 r., sygn. akt VI Ga [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek powódki o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący M. R. powołał się na potrzebę wykładni art. 366 i art. 365 k.p.c. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie możliwości przyjęcia rozszerzonej prawomocności materialnej orzeczenia wydanego względem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w procesie przeciwko członkom jej zarządu opartym o art. 299 § 1 k.s.h. Wskazał też, że w zakresie części podniesionych zarzutów skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance w postaci potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl. i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazano powołanej przyczyny kasacyjnej. Przepis art. 299 k.s.h. w związku z art. 365 i 366 k.p.c. był w akcentowanym przez skarżącego kontekście wielokrotnie przedmiotem interpretacji ze strony Sądu Najwyższego. W orzecznictwie przyjęto, że w procesie, w którym wierzyciel spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dochodzi świadczenia od członka zarządu spółki z tytułu jego solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania spółki (art. 299 k.s.h.), członek zarządu nie może bronić się zarzutem, że zobowiązanie spółki, stwierdzone tytułem egzekucyjnym cieszącym się prawomocnością materialną, nie istnieje. W nowszym orzecznictwie zapatrywanie to można uznać za utrwalone i pozbawione rozbieżności (por. uchwały z dnia 19 listopada 2008 r., III CZP 94/08, OSNC 2009, nr 10, poz. 135 i z dnia 17 lutego 2011 r., III CZP 129/10, OSNC 2011, nr 10, poz. 110 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 506/09, niepubl., z dnia 18 maja 2011 r., III CSK 228/10, niepubl., z dnia 29 listopada 2012 r., II CSK 181/12, niepubl., z dnia 13 marca 2014 r., I CSK 286/13, niepubl., z dnia 15 maja 2014 r., II CSK 446/13, niepubl., z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 580/14, niepubl.). Powołany przez skarżącego wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2007 r., V CSK 55/07, niepubl., pomijając jego wcześniejszą datę wydania, nie rzutuje na to jednolite zapatrywanie, zważywszy, że zapadł on w sytuacji, w której zobowiązanie spółki zostało stwierdzone tytułem egzekucyjnym pozbawionym waloru prawomocności materialnej.

Argument, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego powoływano się jedynie na treść art. 365 k.p.c. bez pogłębionej analizy tego zagadnienia, mógłby być ewentualnie rozważany w kontekście istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), którego skarżący jednak nie sformułował. Należało również zaznaczyć, że oddziaływanie prawomocnego wyroku na sytuację prawną osób trzecich może być nie tylko konsekwencją wyraźnego przepisu ustawy, rozciągającego na te osoby określone skutki prawomocnego orzeczenia, lecz także szczególnej sytuacji materialnoprawnej, w której znajduje się osoba trzecia w relacji do stron lub przedmiotu sporu.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazano również by była ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Racją jest,

że ciężar wykazania bezskuteczności egzekucji jako przesłanki odpowiedzialności unormowanej w art. 299 k.s.h. spoczywa na wierzycielu, jednak bezskuteczność ta może być wykazana nie tylko postanowieniem organu egzekucyjnego umarzającym postępowanie egzekucyjne obejmujące egzekucję skierowaną do całego majątku spółki, lecz przy pomocy każdego dowodu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 129 i z dnia 13 marca 2014 r., I CSK 286/13, niepubl.), a miarodajny przy ocenie tego warunku jest stan istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 k.p.c.). Z motywów zaskarżonego wyroku wynikało, że pozwany nie twierdził nawet, by spółka w chwili zamknięcia rozprawy dysponowała jakimkolwiek majątkiem. W tym stanie rzeczy zaniechanie objęcia całego majątku wcześniejszą egzekucją z wniosku wierzyciela mogło być rozważane w płaszczyźnie związku przyczynowego (art. 361 k.c.), jako jednej z przesłanek odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki; powinność wykazania, że zaniechania wierzyciela związane z momentem wszczęcia lub zakresem prowadzonej uprzednio egzekucji miały wpływ na zakres doznanego przez wierzyciela uszczerbku obciążała jednak członka zarządu spółki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r., III CSK 70/13, niepubl. i powołane tam orzecznictwo).

W tym stanie rzeczy zaskarżonego wyroku nie można było uznać za wadliwy w stopniu ewidentnym i oczywistym, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Dotyczy to także rozstrzygnięcia co do odsetek, mając na względzie, że Sąd Okręgowy, podzieliwszy stanowisko pozwanego, oddalił w całości żądanie odsetkowe powódki od kwoty 55 293,10 zł, stanowiącej należność główną przypadającą od spółki. Odmienną kategorię – w zestawieniu z odsetkami należnymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego przez spółkę – stanowią odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego przez członka zarządu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2011 r., III CSK 228/10, niepubl.). Ewentualne niejasności w zakresie brzmienia sentencji wyroku powinny

być natomiast wyjaśniane w drodze stosownych instrumentów prawnych (por. art. 350 i 352 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz powódki oddalono, ponieważ z materiału sprawy wynikało, że powódka nie wniosła skutecznie odpowiedzi na skargę kasacyjną w rozumieniu art. 398⁷ k.p.c.

aw

aj